

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne oy - Kohti kestäväää kasvua

Toimitusjohtajan katsaus

Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy aloitti toimintansa 1.2.2022, ja se jatkaa HKL:n työtä pääkaupunkiseudun joukkoliikenteen ylläpitäjänä ja tuottajana sekä tulevaisuuden joukkoliikenneinfran kehittäjänä. Ensimmäinen vuosi oli varsin tapahtumarikas. Liikelaitoksen yhtiöittämisprosessi oli haastava ja vaati paljon työtä henkilöstöltämme. Muutos on suuri myös yrityskulttuurillemme, sillä HKL:llä on komea ja pitkä historia, jota lähdemme nyt uudistamaan.

Aloitin Kaupunkiliikenteen toimitusjohtajana lokakuussa 2022 ja yllätyin positiivisesti siitä, missä vaiheessa yhtiö oli. Yhtiöittämiseen liittyvä työehtosopimuksen muutos oli toteutettu ammattitaitoisesti hyvässä yhteistyössä henkilöstön kanssa, eikä olennaisia ongelmia muutoksessa ollut. Korjattavaa ja hiottavaa vuoden aikana tietysti oli, mutta isossa kuvassa todella merkittävä muutosprosessi oli sujunut hyvin.

Hallitus hyväksyi marraskuussa uuden strategiamme **Kohti kestävää kasvua**. Vastaamme sillä toimintaympäristömme muutoksiin, kuten koronapandemian mukanaan tuoman käyttäjämäärien vähentymisen,

Helsingin asukasmäärän kasvun, hiilineutraaliustavoitteiden kiristymisen, kaupunkiliikenteen toimijoiden määrän kasvun ja palvelujen muotojen monipuolistumisen tuomiin haasteisiin. Visiomme on olla keskeisten kaupunkien paras liikuttaja ja kehittäjä tulevaisuudessa.

Kertomusvuonna haasteita meille aiheutti kuljettajapula ja sen vaikutus liikennöinnin laatuun. Lisäksi raideliikenneverkosto on laajentunut ja laajenee tulevaisuudessa yhä. Siksi käynnistimme vuonna 2022 laajan rekrytointiprosessin. Kuljettajien määrä tulee kasvamaan vuoden 2022 alusta keuhään 2023 mennessä yhteensä noin 200 uudella kuljettajalla. Vuonna 2023 tärkein tehtävämme on tuottaa tasalaatuisia ja hyvää palvelua sekä metrossa että ratikassa.

Uusi Matinkylästä Kivenlahteen ulottuva metrorata avattiin matkustajaliikenteeseen joulukuussa. Käyttöönotto onnistui hyvin, ja se toteutettiin hyvässä yhteistyössä Länsi-metro Oy:n kanssa. Raide-Jokerin viimeisenä rakentamisvuotena tehtiin viimeisteleviä töitä, aloitettiin koeliikenne ja otettiin käyttöön uusi pikaraitiovaunuvarikko Roihupellossa.

Kalasadamasta Pasilaan -hanke ja Ruskeasuon varikon rakentaminen etenivät myös suunnitelmien mukaan.

Allekirjoitimme joulukuussa sopimukset kantaratikan operoinnista vuosina 2025–2034 ja Raide-Jokerin operoinnista vähintään vuoteen 2028 asti. HSL:n hallitus päätti joulukuussa myös nykyisen metrosopimuksen jatkosta vuoteen 2032 asti. Kiitos HSL:lle luottamuksesta toimintaamme kohtaan! Nämät sopimukset antavat erinomaisen pohjan toimintamme kehittämiseksi.

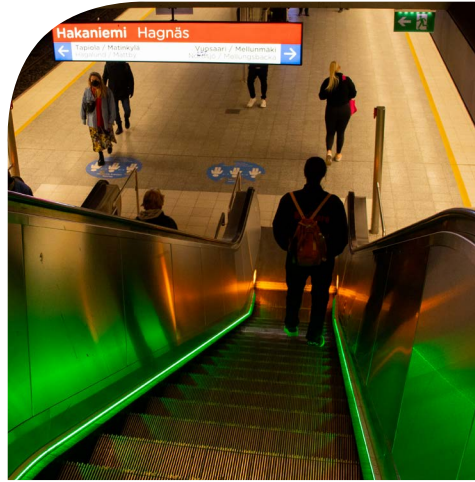
Viime vuosi kaikkein muutoksineen ei ollut helppo henkilökunnallemme. Kiitos kaikille jaksamisesta ja sitoutumisesta! Nyt keskitymme kehittämään toimintaamme vuoden 2023 aikana. Panostamme palvelun laadun parantamiseen, ja lupaamme toimia yhä nopeammin ja ketterämmin!

Juha Hakavuori
Toimitusjohtaja

Tämä on Kaupunkiliikenne Oy

Olemme läsnä kaupunkilaisten arjessa. Vuonna 2022 metrojunissa, raitiovaunuissa, Suomenlinnan lautalla ja kaupunkipyörillä tehtiin 116 miljoonaa matkaa.

Liikennöimme raitiovaunuja ja tuotamme metron liikennöintiä palveluna. Tytärtyhtiömme Suomenlinnan Liikenne Oy vastaa Suomenlinnan henkilö- ja rahtiliikenteestä.

Metro- ja raitiovaunuliikenteen kiinteistöjen ja radan kunnosta huolehtii noin 330 ammattitaitoista työntekijäämme. Yhteensä Kaupunkiliikenteellä työskentelee yli 130 eri alojen ammattilaista. Metroliikenteestä ja siihen liittyvästä joukkoliikenneinfrastruktuurista vastaa Helsingin kaupungin liikenneliikelaitos. Se vastaa myös metron rataverkosta ja metroliikenteestä.

Vastaaamme suositusta Helsingin kaupunkipyöräpalvelusta, johon käyttäjät ovat tyytyväisiä vuosi toisensa jälkeen.

Liikevaihtomme vuonna 2022 oli 166 miljoonaa euroa. Olemme merkittävä joukkoliikennealan toimija, jonka liikevaihto kasvaa vuodesta toiseen.

Kaiken toimintamme perusta on turvallisuus. Kunnossapitomme työntekijät huolehtivat infran ja kaluston turvallisuudesta, valvomot ja järjestyksenvalvojat puolestaan ympäri vuorokauden matkustajien ja liikennöinnin turvallisuudesta.

Ainutlaatuisista osaamistamme tarvitaan useissa suurissa pääkaupunkiseudun raide-liikennehankkeissa, kuten Raide-Jokerissa, Kruunusilloissa ja Kalasatamasta Pasilaan -raitiotiehankkeessa. Vuonna 2022 investoimme uuteen joukkoliikenneinfraan noin 167 miljoonaa euroa.

Vastuullisuus tarkoittaa meille laadukkaita, kustannustehokkaita ja ympäristöystävällisiä palveluja henkilöstön hyvinvointia unohtamatta.

Matkustajat ovat tyytyväisiä tuottamiimme palveluihin. Kaikista joukkoliikennemuodoista Helsingin seudun matkustajat olivat vuonna 2022 kaikkein tyytyväisimpiä järjestämääme metroliikenteeseen.

Kaupunkiliikenne Oy 2022

Liikevaihto, milj. €	166
Tulos, milj. €	-2,5
Henkilöstöä	1200
Kaupunkiliikenteen osuus Helsingin seudun joukkoliikennematkoista	38%
Raitioteiden linjaratapituus (kaksisuuntaista rataa)	85,5 km
Raitiovaunupysäkkejä	310
Raitiovaunuja	125
Metron linjaratapituus (kaksisuuntaista rataa)	43 km
Metroasemia	30
Metrojunia	50
Kaupunkipyöräasemia	347
Kaupunkipyöriä	3470

Kaupunkiliikenteen tytäryhtiöt

Suomenlinnan Liikenne Oy	100%
Ruskeasuon Varikkokiinteistö Oy	100%
Kiinteistö Oy Mosaiikkitorin Pysäköintilaitos Oy	72%
Kiinteistö Oy Espoon terminaali	50%
Kiinteistö Oy Helsingin Tapulikaupungintie 5	35,7%
Fallkullan Kiilan Pysäköinti Oy	22,2%
Kiinteistö Oy Helsingin Ruoholahden Parkki Oy	9,2%
Kiinteistö Oy Kaisaniemen Metrohalli	62,1%

Mukana ei ole alle 2 prosentin omistuksia.

Suomenlinnan Liikenne Oy 2022

Liikevaihto, milj. €	4,4
Tulos €	-175 000
Henkilöstöä	17

Inspecta Sertifiointi Oy

Toimintaympäristö muuttuu

Pääkaupunkiseutu kasvaa: raideliikenne ylittää kuntarajat, ihmisten liikkumistottumukset monipuolistuvat ja uudet teknologiat mahdollistavat moninaisia palveluita. Ilmastokriisi asettaa liikkumiselle uusia reunaehtoja, mutta tuo joukkoliikenteelle myös runsaasti mahdollisuuksia.

Tehokas, päästöttömällä sähköllä toimiva ja raideliikenteeseen perustuva joukkoliikennejärjestelmä mahdollistaa raideverkostokaupungin rakentamisen ja ilmastopäästöjen vähentämisen. Toimiva, kuntarajojen yli kasvava raitio- ja metroliikenne houkuttelee autoilijoita joukkoliikenteen käyttäjiksi, mutta joukkoliikenteen palveluja on kehitettävä myös vastamaan nykyisten palvelujen käyttäjien odotuksiin.

Ainutlaatuinen kaupunkiraideliikenteen asiantuntija

Omistajamme Helsingin kaupungin ja asiakkaidemme Länsimetro Oy:n ja HSL:n näkökulmasta meillä on kustannustehokkaiden ja laadukkaiden joukkoliikennepalvelujen kehittäjänä ja tuottajana merkittävä rooli

koko pääkaupunkiseudun houkuttelevuuden parantamisessa. Olemme läsnä lähes jokaisen kaupunkilaisen arjessa ja teemme kaupunkilaisten liikkumisesta vaivatonta.

Liikennöitsijänä ja joukkoliikenteen infrastruktuurin kehittäjänä ja omistajana olemme Suomessa ainutlaatuinen kaupunkiraideliikenteen asiantuntija, joka toimii yhteiskunnan kokonaisedun kannalta parhaalla mahdollisella tavalla. Haluamme jatkossakin kantaa vastuuta kaupunkirajat ylittävän joukkoliikenteen toteutuksesta ja kehittämisestä. Jotta se on mahdollista, tulee palveluidemme laadun ja kustannustehokkuuden olla niin korkeatasoista, että meidät halutaan pitää kumppanina raitio- ja metroliikenteen liikennöinnissä sekä raideverkon laajennuksessa myös tulevaisuudessa.

Kaupunkiliikenteen strategia 2023–2026 vie kohti kestäväää kasvua

Perustehtävämme on tuottaa ja kehittää pääkaupunkiseudun kestävään liikkumisen palveluita ja infrastruktuuria laadukkaasti ja kustannustehokkaasti. Strategiakaudella 2023–2026 jatkamme pitkäjänteistä työtämme.

Uudistimme kertomusvuonna vuoteen 2026 ulottuvan strategian ja määritelimme viisi strategista teemaa, jotka ovat Kestäväää liikkumista yhdessä, Ainutlaatuinen kaupunkiliikkumisen kokonaisuus, Hiilineutraalisuus, Erinomainen työntekijäkokemus ja Kustannustehokkuus. Visiomme on olla kestävien kaupunkien paras liikkuttaja ja kehittäjä.

Strategialla vastaamme toimintaympäristömme muutoksiin

Toimintaympäristömme muuttuu, ja strategialla vastaamme tähän muutokseen.

Joukkoliikenteen käyttäjämäärät eivät ole palanneet koronaa edeltävälle tasolle. Rahoituspohjan heikentyminen pakottaa meidät huolehtimaan investointien ja operatiivisen toiminnan tehokkuudesta. Pääkaupunkiseutu kuitenkin kasvaa, ja tarvitsemme merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja, jotka luovat meille mahdollisuuden liiketoiminnan kestäväälle kasvulle. Kaupunkiliikenteellä on vahva rooli asemien asiakaskokemuksen ja sujuvien matkaketjujen kehittämisessä sekä lisätuottojen saamisessa uusilla palveluilla. Markkinoille tulee uusia liikkumisen palveluita ja toteutuksen tapoja. Niillä on vaikutusta ydinliiketoimintamme kysyntään, mikä mahdollistaa meille uusia innovaatioita ja yhteistyön tapoja.

Menestyäksemme perustehtävässämme keskitymme strategiakaudella viiteen strategiseen teemaan, joita toteuttamalla pääsemme tavoitteeseemme.

KESTÄVÄÄ LIKKUMISTA YHDESSÄ

Yhdistämme toimialan parhaat ammattilaiset toteuttamaan kestäväää kaupunkikehitystä. Mahdollistamme monimuotoiset palvelut tuottamalla alustalla.

Tarjoamme kolmansille osapuolille aktiivisesti mahdollisuuden tarjota ja kehittää palveluita tuottamallamme infrastruktuurialustalle. Parannamme julkisesti omistettun omaisuuden tuottoa sekä tarjoamme palveluita kaupunkilaisten arjen ja matkustajakokemuksen parantamiseksi.

Tavoittelemme pitkäjänteistä yhteistyötä alan kansainvälisesti parhaiden toimijoiden kanssa. Luotamme siihen, että ydinosaamisemme ulkopuolella markkinat tuottavat kustannustehokkaimmat ja innovatiivisimmat ratkaisut.

AINUTLAATUINEN KAUPUNKILIKKUMISEN KOKONAISUUS

Johdamme B2B-asiakkuuksiamme ja matkustajakokemusta tavoitteellisesti ja vastaamme asiakkaidemme odotuksiin. Prosessimme ovat erinomaisia. Johdamme liikennöinnin sekä infran ja kaluston kehittämistä ja omistamista saumattomana kokonaisuutena, mikä saa aikaan asiakkaalle mitattavia taloudellisia ja laadullisia etuja. Kehitämme matkustuskokemusta kokonaisuutena matkaketjuissamme (pyöräily, pysäköinti, asemat, pysäkit, kalusto). Etsimme jatkuvasti uusia tapoja edistää kestäväää liikumista yhdessä asiakkaidemme kanssa. Kaupunkiliikenteen brändi on vahva ja tunnettu, ja kehitämme sitä kokonaisvaltaisesti.

ERINOMAINEN TYÖNTEKIJÄKOKEMUS

Panostamme tavoitteelliseen johtamiseen ja hyvään lähiesihenkilötyöhön. Uudistamme työskentelytapojamme parantamalla päätöksentekoa, tiedon jakamista ja työn sujuvuutta digitaalisiin ratkaisuihin, automaatioilla ja digitalisoitua tietoa hyödyntäen. Panostamme strategisten kyvykkyyksien kehittämiseen, jatkuvaan oppimiseen ja

osaamisen kehittämiseen. Kehitämme työkykyjohtamista ja turvallista työyhteisöä. Varmistamme optimaaliset resurssit eri palveluissamme.

HIILINEUTRALISUUS

Haluamme olla toimialan suunnannäyttäjä infra- ja liikennepalvelualan hiilineutraa-

lisuuden kehittämisessä. Muutamme valinnoillamme koko alan toimintaa luomalla kysyntää kestävämmille tuotteille ja palveluille. Panostamme esimerkiksi rakennushankkeiden vähähiilisyteen, kiinteistöjen energiatehokkuuteen ja uusiutuvan energian pientuotantoon, työkoneiden päästöjen vähentämiseen sekä liikennöintikaluston elinkaaren päästöjen vähentämiseen.

Kaupunkiliikenteen visio ja strategiset teemat

KUSTANNUSTEHOKKUUS

Luomme pohjan liiketoimintamme voimakkaalle kasvulle. Kaikkien toimintojemme kustannustehokkuutta arvioimme jatkuvasti suhteessa markkinoiden hintatasoon. Tehokkuutemme perustuu sujuviin perusprosesseihin, jotka tuotamme yhdessä selkeästi ja läpinäkyvästi. Luomme tehokkuutta ja laatua hyödyntämällä digitaalisia työkaluja ja yhdistämällä oman ydinosaamisemme kansainvälisesti parhaiden toimijoiden kanssa.

Kaupunkiliikenteen arvot toimivat pohjana arjen työllemme

Eettisyys: Yhteiskunnan etu on toimintamme lähtökohta. Toimintamme on avointa, johdonmukaista ja perusteltua. Kohtelemme arvostaen ja kunnioittaen asiakkaitamme, kumppaneitamme ja työntekijöitämme.

Asiakaslähtöisyys: Meillä on arvostava, auttava ja inhimillinen asenne asiakkaiden kohtaamisissa. Kuuntelemme asiakkaiden palautteet ja kehitämme niiden pohjalta jatkuvasti toimintaamme. Jokaisella työntekijällämme on vastuu positiivisen asiakaskokemuksen toteutumisesta

Yhteisöllisyys: Toimimme positiivisesti ja ratkaisulähtöisesti asiakas- ja verkostoyhteistyössä. Kaikilla on vastuu omasta ja lähityöyhteisön työhyvinvoinnista. Jokaisella on valtuus ja vastuu ottaa kantaa rakentavalla tavalla toimintamme parantamiseen sekä kehittää omaa työtään ja osaamistaan.

Keskeisimpien tavoitteiden toteutuminen 2022

Vuonna 2022 emme saavuttaneet kaikkia tavoitteitamme. Matkustajamäärät lähtivät nousuun koronavuosien jälkeen, ja kokonaisuudessaan matkustajamäärä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 27 prosenttia. Kasvua tapahtui kaikissa liikennemuodoissa kaupunkipyöriä lukuun ottamatta.

Normaalityytilanteeseen on silti vielä matkaa, sillä matkustajia oli edelleen 25 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2019. Kaupunkiliikennettä vaivanneen kuljettaja- ja kalustopulan vuoksi ajamattomia lähtöjä tuli runsaasti, ja luotettavuustavoitteeseen päästiin molemmissa liikennemuodoissa ainoastaan ensimmäisen vuosineljänneksen aikana.

Matkustajien tyytyväisyys palvelujemme tasoon oli edelleen hyvällä tasolla, vaikka HSL:n teettämässä joukkoliikenteen asiakastyytyväisyystutkimuksessa jäimmekin tavoitteestamme molemmissa liikennemuodoissa. Tutkimuksessa tyytyväisten matkustajien osuus laski. Suurimpana syynä siihen oli kuljettaja- ja kalustopulasta johtunut ajamattomien lähtöjen runsas määrä. Metroliikenteeseen ollaan silti edelleen kaikista pääkaupunkiseudun liikennemuodoista tyytyväisimpiä. Kumppaniemme tyytyväisyys Kaupunkiliikenteen toimintaa kohtaan laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna emmekä saavuttaneet tavoitteitamme. Erityi-

sesti meillä on parannettavaa täsmällisessä ja aktiivisessa asiakasviestinnässä.

Kaupunkiliikenteen kustannustehokkuus jäi tavoitellusta. Mittaamme tehokkuutta paikkakilometrimittarilla, jossa suoritteena käytetään raitioliikenteen paikkakilometrejä ja panoksena Kaupunkiliikenteen kokonaismenoja. Suoritteita toteutui seitsemän prosenttia suunniteltua vähemmän, joten vaikka kokonaismenot alittivat budjetin, jäimme tavoitteista.

Henkilöstön tyytyväisyyttä mitataan TyöhyvinvointiPulssi-tutkimuksen ja Työelämän laadun indeksin (QWL) avulla. Näiden perusteella henkilöstömme kokemus työelämän laadusta parani hieman keväällä, mutta heikkeni syksyllä, ja kokonaisuudessaan emme saavuttaneet tavoitettamme.

Vuonna 2023 kohdennamme toimenpiteitä erityisesti henkilöstön palkitsemiseen henkilökohtaisen työsuorituksen pohjalta sekä henkilöstön suorituksen johtamiseen ja tavoiteasetantaan Kaupunkiliikenne Oy:n strategian mukaisesti.

